

హనుమత్ సీతాలక్ష్మణభరతశత్రుఘ్నలవారసమేత శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

శ్రీమద్రామాయణాంతర్గత యుద్ధకొండస్య త్రింశద్దిన పాఠయణచీక్ష

ఇరవై నెల్లవ రోజు పాఠయణ - 04.07.2021

స	కృ	దే	వ	ప్ర	ప	న్నా	య	త	వా	స్మీ	తి	చ	యా	చ	తే
7	1	8	4	2	1	0	1	6	4	5	6	6	1	6	6

అ	భ	యం	స	ర్వ	భూ	తే	భ్యో	ద	దా	మ్యే	త	ద్వ	తం	మ	మ
0	4	1	7	4	4	6	1	8	8	1	6	2	6	5	5

పాఠయణం చేయవలసిన సర్గలు : ౦౪

సర్గల ఏనుస సంఖ్య

100, 101, 102, 103, 104, 105, 106, 107 సర్గలు

పాఠయణ శ్లోకాల సంఖ్య

51 + 63 + 47 + 36 + 32 + 30 + 29 + 31 = 319 శ్లోకాలు

అథ సంకల్పః

అఖిలాండకోటిబ్రహ్మాండనాయకస్య, పద్మావతీజానేః, శ్రీవేంకటేశ్వర పరబ్రహ్మణః, రూపాంతరభూతస్య, శ్రీరామచంద్రప్రభోః, అనుగ్రహేణ, అస్మిన్, సర్వజగదుపద్రవకాలే, ప్రపంచశాంత్యర్థమ్, అపి చ, అతి శీఘ్రమేవ, విషూచికా క్రిమేః, వినాశనార్థం, కరోనా వ్యాధి జనితానాం, నానావిధానాం, సామాజిక, ఆర్థిక, రాజకీయాది, సర్వోపద్రవాణాం, నివారణాయ, తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానేన, నిరుహ్యమాణానాం, జపహెళామపారాయణ, ప్రవచనాదిరూపాణాం, నానావిధానాం, వేదోక్తకార్యక్రమాణామ్, అపి చ, సామాజిక, వైద్యకీయ, ఆర్థికసహాయాది రూపాణాం, బహుప్రకారాణాం, సేవా కార్యక్రమాణాం చ, ఇతోధిక, వీర్యవత్తాసిద్ధ్యర్థం, పూర్వోక్త, తత్తత్సేవారూపకర్తృణాం, తన్నిర్వాహకాణాం, తత్పురిపోషకాణాం చ, సర్వేషాం, శ్రీవేంకటేశ్వరానుగ్రహేణ, ఇతోధిక, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థమ్, అపి చ, తత్తత్సేవాకార్యక్రమ ద్వారా, సర్వప్రపంచస్య, విశిష్య, భారతదేశస్య, ఉత్తరోత్తర, శుభసంపత్సమృద్ధ్యర్థం, భారతదేశస్య, శత్రుదురాక్రమణ, ఆర్థికమాంద్య, ప్రజాకల్లోలాది, సర్వపీడానివృత్త్యర్థం, విశేషతః, ఏతాదృశ, జగత్కళ్యాణకర, కార్యక్రమనిర్వహణశీలస్య, శ్రీమత్తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానస్య, ఇతోధిక, సర్వతోముఖాభివృద్ధి సిద్ధ్యర్థం, హనుమత్ సీతాలక్ష్మణ, భరతశత్రుఘ్న, పరివారసమేత, శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణః, ప్రీత్యర్థం చ, అక్షరలక్షాత్మక, సీతాలక్ష్మణహనుమత్సమేత, శ్రీరామమూలమంత్రానుష్ఠాన, తర్పణ, హెళామపూర్వకం

సకృదేవ ప్రపన్నాయ, తవాస్మీతి చ యాచతే ।

అభయం సర్వభూతేభ్యః, దదామ్యేతద్వ్రతం మమ ॥

ఇత్యేతన్మంత్రాంతర్గత, కటపయాది, సంఖ్యాశాస్త్రానుసారం, శ్రీమద్వాల్మీకి రామాయణాంతర్గత, యుద్ధకాండపారాయణం, తథా, శ్రీయోగవాశిష్ఠే, ఉత్పత్తిప్రకరణే, ఏకోనసప్తతితమసర్గ-పారాయణం చ, ఆచార్యముఖేన, అన్యోన్యసాహాయ్యేన, లోకకళ్యాణార్థం, కరిష్యామహే.

***

శ్రీ రెఘుప్రార్థన

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేధసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాః పతయే నమః ॥ 1 ॥

శ్రీ ఆంజనేయ ప్రార్థన

గోష్పదీకృతవారాశిం మశకీకృతరాక్షసం ।
రామాయణమహామాలారత్నం వందేఽనిలాత్మజమ్ ॥ 2 ॥

శ్రీ వాల్మీకి ప్రార్థన

కూజంతం రామ రామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వందే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥ 3 ॥

శ్రీరెఘుచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

***

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే శతతమస్కర్ణః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాశ్చ స్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

మహేంద్రమహాపార్శ్వో హతౌ దృష్ట్వా తు రాక్షసా ।

తస్మింశ్చ నిహతే వీరే విరూపాక్షే మహాబలే ।

ఆవివేశ మహాన్ క్రోధః రావణం తం మహామృధే ॥ 100.1 ॥ (2 సార్లు)

సూతం సంచోదయామాస వాక్యం చేదమువాచ హ ॥ 100.2 ॥

నిహతానామమాత్యానాం రుద్ధస్య నగరస్య చ ।

దుఃఖమేషోఽపనేష్యామి హత్వా తౌ రామలక్ష్మణౌ ॥ 100.3 ॥

రామవృక్షం రణే హన్మి సీతాపుష్పఫలప్రదమ్ ।

ప్రశాఖా యస్య సుగ్రీవః జాంబవాన్ కుముదో నలః ॥ 100.4 ॥

మైందశ్చ ద్వివిదశ్చైవ హ్యంగదో గంధమాదనః ।

హనూమాంశ్చ సుషేణశ్చ సర్వే చ హరియూథపాః ॥ 100.5 ॥

స దిశో దశ ఘోషేణ రథస్యాతిరథో మహాన్ ।

నాదయన్ ప్రయయౌ తూర్ణం రాఘవం చాభ్యవర్తత ॥ 100.6 ॥

పూరితా తేన శబ్దేన సనదీగిరికాననా ।

సంచచాల మహీ సర్వా సవరాహమృగద్విపా ॥ 100.7 ॥

తామసం స మహాఘోరం చకారాస్త్రం సుదారుణమ్ ।

నిర్దదాహ కపీన్ సర్వాన్ తే ప్రపేతుస్సమంతతః ॥ 100.8 ॥

ఉత్పాత రజో ఘోరం తైర్భగ్నైస్సంప్రధావితైః ।

న హి తత్సహితుం శేకుః బ్రహ్మణా నిర్మితం స్వయమ్ ॥ 100.9 ॥

తాన్యనీకాన్యనేకాని రావణస్య శరోత్తమైః ।

దృష్ట్వా భగ్నాని శతశో రాఘవః పర్యవస్థితః ॥ 100.10 ॥

తతో రాక్షసశార్దూలః విద్రావ్య హరివాహినీమ్ ।

స దదర్శ తతో రామం తిష్ఠంతమపరాజితమ్ ॥ 100.11 ॥

లక్ష్మణేన సహ భ్రాత్రా విష్ణునా వాసవం యథా ।

ఆలిఖంతమివాకాశమ్ అవష్టభ్య మహద్దనుః ।

పద్మపత్రవిశాలాక్షం దీర్ఘబాహుమరిందమమ్ ॥ 100.12 ॥

తతో రామో మహాతేజాః సౌమిత్రిసహితో బలీ ।

వానరాంశ్చ రణే భగ్నాన్ ఆపతంతం చ రావణమ్ ॥ 100.13 ॥

సమీక్ష్య రాఘవో హృష్టః మధ్యే జగ్రాహ కార్ముకమ్ || 100.14 ||

విస్ఫారయితుమారేభే తతస్స ధనురుత్తమమ్ ।
మహావేగం మహానాదం నిర్భిందన్నివ మేదినీమ్ || 100.15 ||

రావణస్య చ బాణౌఘైః రామవిస్ఫారితేన చ ।
శబ్దేన రాక్షసాస్తే చ పేతుశ్చ శతశస్తదా || 100.16 ||

తయోశ్చరపథం ప్రాప్తః రావణో రాజపుత్రయోః ।
స బభౌ చ యథా రాహుః సమీపే శశిసూర్యయోః || 100.17 ||

తమిచ్ఛన్ ప్రథమం యోద్ధుం లక్ష్మణో నిశితైశ్శరైః ।
ముమోచ ధనురాయమ్య శరానగ్నిశిఖోపమాన్ || 100.18 ||

తాన్ముక్తమాత్రానాకాశే లక్ష్మణేన ధనుస్మతా ।
బాణాన్ బాణైర్మహాతేజాః రావణః ప్రత్యవారయత్ || 100.19 ||

ఏకమేకేన బాణేన త్రిభిస్తీన్ దశభిర్దశ ।
లక్ష్మణస్య ప్రచిచ్ఛేద దర్శయన్ పాణిలాఘవమ్ || 100.20 ||

అభ్యతిక్రమ్య సౌమిత్రం రావణస్సమితింజయః ।
ఆససాద తతో రామం స్థితం శైలమివాచలమ్ || 100.21 ||

స సంఖ్యే రామమాసాద్య క్రోధసంరక్తలోచనః ।
వృస్పజచ్ఛరవర్షాణి రావణో రాఘవోపరి || 100.22 ||

శరధారాస్తతో రామః రావణస్య ధనుశ్చ్యుతాః ।
దృష్ట్వైవాపతతశ్శీఘ్రం భల్లాన్ జగ్రాహ సత్వరమ్ || 100.23 ||

తాన్ శరౌఘాంస్తతః భల్లైః తీక్ష్ణైశ్చిచ్ఛేద రాఘవః ।
దీప్యమానాన్ మహాఘోరాన్ క్రుద్ధానాశీవిషానివ || 100.24 ||

రాఘవో రావణం తూర్ణం రావణో రాఘవం తదా ।
అన్యోన్యం వివిధైస్తీక్ష్ణైః శరైరభివవర్షతుః || 100.25 ||

చేరతుశ్చ చిరం చిత్రం మండలం సవ్యదక్షిణమ్ ।
బాణవేగాన్ సముత్క్షిప్తా అన్యోన్యమపరాజితౌ || 100.26 ||

తయోర్భూతాని విత్రేసుః యుగపత్సంప్రయుధ్యతోః ।
రౌద్రయోస్సాయకముచోః యమాంతకనికాశయోః || 100.27 ||

సంతతం వివిధైర్భూతైః బభూవ గగనం తదా ।
ఘనైరివాఽఽ తపాపాయే విద్యున్మాలాసమాకులైః || 100.28 ||

గవాక్షితమివాకాశం బభూవ శరవృష్టిభిః || 100.29 ||

మహావేగైస్సుతీక్ష్ణాగ్రైః గృధ్రపత్రైస్సువాజితైః ।
 శరాంధకారం తౌ భీమం చక్రతుస్సమరం తదా ।
 గతేఽస్తం తపనే చాపి మహామేఘావివోత్థితౌ ॥ 100.30 ॥
 బభూవ తుములం యుద్ధమ్ అన్యోన్యవధకాంక్షిణోః ।
 అనాసాద్యమచింత్యం చ వృత్రవాసవయోరివ ॥ 100.31 ॥
 ఉభౌ హి పరమేష్వాసౌ ఉభౌ శస్త్రవిశారదౌ ।
 ఉభావస్త్రవిదాం ముఖ్యా ఉభౌ యుద్ధే విచేరతుః ॥ 100.32 ॥
 ఉభౌ హి యేన వ్రజతః తేన తేన శరోర్మయః ।
 ఊర్మయో వాయునా విద్ధాః జగ్ముస్సాగరయోరివ ॥ 100.33 ॥
 తతస్సంసక్తహస్తస్తు రావణో లోకరావణః ।
 నారాచమాలాం రామస్య అలాటే ప్రత్యముంచత ॥ 100.34 ॥
 రౌద్రచాపప్రయుక్తాం తాం నీలోత్పలదళప్రభామ్ ।
 శిరసా ధారయన్ రామః న వ్యథాం ప్రత్యపద్యత ॥ 100.35 ॥
 అథ మంత్రానభిజపన్ రౌద్రమస్త్రముదీరయన్ ।
 శరాన్ భూయస్సమాదాయ రామః క్రోధసమన్వితః ।
 ముమోచ చ మహాతేజాః చాపమాయమ్య వీర్యవాన్ ॥ 100.36 ॥
 తే మహామేఘసంకాశే కవచే పతితాశ్చరాః ।
 అవధ్యే రాక్షసేంద్రస్య న వ్యథాం జనయంస్తదా ॥ 100.37 ॥
 పునరేవాథ తం రామః రథస్థం రాక్షసాధిపమ్ ।
 అలాటే పరమాస్త్రైణ సర్వాస్త్రకుశలో రణే ॥ 100.38 ॥
 తే భిత్వా బాణరూపాణి పంచశీర్షా ఇవోరగాః ।
 శ్వసంతో వివిశుర్భూమిం రావణప్రతికూలితాః ॥ 100.39 ॥
 నిహత్య రాఘవస్యాస్త్రం రావణః క్రోధమూర్ఛితః ।
 ఆసురం సుమహాఘోరమ్ అస్త్రం ప్రాదుశ్చకార హ ॥ 100.40 ॥
 సింహవ్యాఘ్రముఖాంశ్చాన్యాన్ కంకకాకముఖానపి ।
 గృధ్రశ్యేనముఖాంశ్చాపి శృగాలవదనాంస్తథా ॥ 100.41 ॥
 ఈహామృగముఖాంశ్చాన్యాన్ వ్యాదితాస్యాన్ భయానకాన్ ।
 పంచాస్యాన్ లేలిహానాంశ్చ ససర్జ నిశితాన్ శరాన్ ॥ 100.42 ॥
 శరాన్ ఖరముఖాంశ్చాన్యాన్ వరాహముఖసంస్థితాన్ ।
 శ్వానకుక్కటవక్త్రాంశ్చ మకరాశివిషాననాన్ ॥ 100.43 ॥

వీతానన్యాంశ్చ మాయావీ ససర్జ నిశితాన్ శరాన్ ।
రామం ప్రతి మహాతేజాః క్రుద్ధస్సర్ప ఇవ శ్వసన్ ॥ 100.44 ॥

ఆసురేణ సమావిష్టః సోఽస్త్రైః రఘునందనః ।
ససర్జాస్త్రం మహేలాత్పాహః పావకం పావకోపమః ॥ 100.45 ॥

అగ్నిదీప్తముఖాన్ బాణాన్ తథా సూర్యముఖానపి ।
చంద్రార్ధచంద్రవక్త్రాంశ్చ ధూమకేతుముఖానపి ॥ 100.46 ॥

గ్రహనక్షత్రవక్త్రాంశ్చ మహేలాల్కాముఖసంస్థితాన్ ।
విద్యుజ్జిహ్వాపమాంశ్చాన్యాన్ ససర్జ నిశితాన్ శరాన్ ॥ 100.47 ॥

తే రావణశరా ఘోరాః రాఘవాస్త్రసమాహతాః ॥ 100.48 ॥

విలయం జగ్మురాకాశే జగ్ముశ్చైవ సహస్రశః ॥ 100.49 ॥

తదస్త్రం నిహతం దృష్ట్వా రామేణాక్లిష్టకర్మణా ।
హృష్టా నేదుస్తతస్సర్వే కపయః కామరూపిణః ।
సుగ్రీవప్రముఖా వీరాః పరివార్య తు రాఘవమ్ ॥ 100.50 ॥

తతస్తదస్త్రం వినిహత్య రాఘవః, ప్రసహ్య తద్రావణబాహునిస్స్పృతమ్ ।
ముదాఽన్వితో దాశరథిర్మహాహవే, వినేదురుచ్చైర్ముదితాః కపీశ్వరాః ॥ 100.51 ॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।
భో దశాస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే శతతమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోత్తరశతతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।
భో దశాస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తస్మిన్ ప్రతిహతేఽస్త్రే తు రావణో రాక్షసాధిపః ।
క్రోధం చ ద్విగుణం చక్రే క్రోధాచ్ఛాస్త్రమనంతరమ్ ॥ 101.1 ॥ (2 సార్లు)

మయేన విహితం రౌద్రమ్ అన్యదస్త్రం మహాద్యుతిః ।
ఉత్సృష్టం రావణో ఘోరం రాఘవాయ ప్రచక్రమే ॥ 101.2 ॥

తతశ్శూలాని నిశ్చేరుః గదాశ్చ ముసలాని చ ।
కారుకూర్దీప్యమానాని వజ్రసారాణి సర్వశః ॥ 101.3 ॥

ముద్గరాః కూటపాశాశ్చ దీప్తాశ్చాశనయస్తథా ।
నిష్పేతుర్వివిధాస్త్రైః వాతా ఇవ యుగక్షయే ॥ 101.4 ॥

- తదస్త్రం రాఘవశ్రీమాన్ ఉత్తమాస్త్రవిదాం వరః ।
 జఘాన పరమాస్త్రేణ గాంధర్వేణ మహాద్యుతిః ॥ 101.5 ॥
- తస్మిన్ ప్రతిహతేఽస్త్రే తు రాఘవేణ మహాత్మనా ।
 రావణః క్రోధతావ్రాక్షః సారమస్త్రముదైరయత్ ॥ 101.6 ॥
- తతశ్చక్రాణి నిష్పేతుః భాస్వరాణి మహాంతి చ ।
 కారుకాద్భీమవేగస్య దశగ్రీవస్య ధీమతః ॥ 101.7 ॥
- తైరాసీద్గగనం దీప్తం సంపతద్భిరితస్తతః ।
 పతద్భిశ్చ దిశో దీప్తాః చంద్రసూర్యగ్రహైరివ ॥ 101.8 ॥
- తాని చిచ్ఛేద బాణౌఘైః చక్రాణి స తు రాఘవః ।
 ఆయుధాని చ చిత్రాణి రావణస్య చమూముఖే ॥ 101.9 ॥
- తదస్త్రం తు హతం దృష్ట్వా రావణో రాక్షసాధిపః ।
 వివ్యాధ దశభిర్బాణైః రామం సర్వేషు మర్మసు ॥ 101.10 ॥
- స విద్ధో దశభిర్బాణైః మహాకారుకనిస్సృతైః ।
 రావణేన మహాతేజాః న ప్రాకంపత రాఘవః ॥ 101.11 ॥
- తతో వివ్యాధ గాత్రేషు సర్వేషు సమితింజయః ।
 రాఘవస్తు సుసంక్రుద్ధః రావణం బహుభిశ్శరైః ॥ 101.12 ॥
- ఏతస్మిన్నంతరే క్రుద్ధః రాఘవస్యానుజో బలీ ।
 లక్ష్మణస్సాయకాన్ సప్త జగ్రాహ పరవీరహా ॥ 101.13 ॥
- తైస్సాయకైర్మహావేగైః రావణస్య మహాద్యుతిః ।
 ధ్వజం మనుష్యశీర్షం తు తస్య చిచ్ఛేద వైకథా ॥ 101.14 ॥
- సారథేశ్చాపి బాణేన శిరో జ్వలితకుండలమ్ ।
 జహార లక్ష్మణశ్రీమాన్ నైర్వృతస్య మహాబలః ॥ 101.15 ॥
- తస్య బాణైశ్చ చిచ్ఛేద ధనుర్గజకరోపమమ్ ।
 లక్ష్మణో రాక్షసేంద్రస్య పంచభిర్నిశితైశ్శరైః ॥ 101.16 ॥
- నీలమేఘనిభాంశ్చాస్య సదశ్వాన్ పర్వతోపమాన్ ।
 జఘానాఘ్నత్య గదయా రావణస్య విభీషణః ॥ 101.17 ॥
- హతాశ్వాద్వేగవాన్ వేగాత్ అవఘ్నత్య మహారథాత్ ।
 క్రోధమాహారయత్త్రివ్రం భ్రాతరం ప్రతి రావణః ॥ 101.18 ॥
- తతశ్చక్తిం మహాశక్తిః దీప్తాం దీప్తాశనీమివ ।
 విభీషణాయ చిక్షేప రాక్షసేంద్రః ప్రతాపవాన్ ॥ 101.19 ॥

అప్రాప్తామేవ తాం బాణైః త్రిభిశ్చిచ్ఛేద లక్షణః ।
 అథోదతిష్ఠత్సన్నాదః వానరాణాం తదా రణే ॥ 101.20 ॥
 సా పసాత త్రిధాచ్ఛిన్నా శక్తిః కాంచనమాలినీ ।
 సవిస్ఫులింగా జ్వలితా మహాలక్ష్మేవ దివశ్చ్యుతా ॥ 101.21 ॥
 తతస్సంభావితతరాం కాలేనాపి దురాసదామ్ ।
 జగ్రాహ విపులాం శక్తిం దీప్యమానాం స్వతేజసా ॥ 101.22 ॥
 సా వేగితా బలవతా రావణేన దురాసదా ।
 జజ్వాల సుమహాఘోరా శక్రాశనిసమప్రభా ॥ 101.23 ॥
 ఏతస్మిన్నంతరే వీరః లక్షణస్తం విభీషణమ్ ।
 ప్రాణసంశయమాపన్నం తూర్ణమభ్యవపద్యత ॥ 101.24 ॥
 తం విమోక్షయితుం వీరః చాపమాయమ్య లక్షణః ।
 రావణం శక్తిహస్తం వై శరవర్షైరవాకిరత్ ॥ 101.25 ॥
 కీర్యమాణశ్చరాఘేణ విస్ఫుష్టేన మహాత్మనా ।
 స ప్రహర్తుం మనశ్చక్రే విముఖీకృతవిక్రమః ॥ 101.26 ॥
 మోక్షితం భ్రాతరం దృష్ట్వా లక్షణేన స రావణః ।
 లక్షణాభిముఖస్త్రిష్ఠన్ ఇదం వచనమబ్రవీత్ ॥ 101.27 ॥
 మోక్షితస్తే బలశ్లాఘిన్ యస్మాదేవం విభీషణః ।
 విముచ్య రాక్షసం శక్తిః త్వయీయం వినిపాత్యతే ॥ 101.28 ॥
 ఏషా తే హృదయం భిత్వా శక్తిర్లోహితలక్షణా ।
 మద్బాహుపరిఘోత్స్పృష్టా ప్రాణానాదాయ యాస్యతి ॥ 101.29 ॥
 ఇత్యేవముక్త్యా తాం శక్తిమ్ అష్టఘంటాం మహాస్వనామ్ ।
 మయేన మాయావిహితామ్ అమోఘాం శత్రుఘాతినీమ్ ॥ 101.30 ॥
 లక్షణాయ సముద్దిశ్య జ్వలంతీమివ తేజసా ।
 రావణః పరమక్రుద్ధః చిక్షేప చ ననాద చ ॥ 101.31 ॥
 సా క్షిప్తా భీమవేగేన శక్రాశనిసమస్వనా ।
 శక్తిరభ్యపతద్వేగాత్ లక్షణం రణమూర్ధని ॥ 101.32 ॥
 తామనువ్యాహరచ్ఛక్తిమ్ ఆపతంతీం స రాఘవః ।
 స్వస్త్వస్తు లక్షణాయేతి మోఘా భవ హతోద్యమా ॥ 101.33 ॥
 రావణేన రణే శక్తిః క్రుద్ధేనాశీవిషోపమా ।
 ముక్తాఽఽ శూరస్యభీతస్య లక్షణస్య మమజ్ఞ సా ॥ 101.34 ॥

న్యపతత్వా మహావేగా లక్ష్మణస్య మహెలారసి ।
 జిహ్వే వోరగరాజస్య దీప్యమానా మహాద్యుతిః ॥ 101.35 ॥
 తతో రావణవేగేన సుదూరమవగాఢయా ।
 శక్త్యా నిర్భిన్నహృదయః పపాత భువి లక్ష్మణః ॥ 101.36 ॥
 తదవస్థం సమీపస్థః లక్ష్మణం ప్రేక్ష్య రాఘవః ।
 భ్రాతృస్నేహాన్మహాతేజాః విషణ్ణహృదయోఽభవత్ ॥ 101.37 ॥
 స ముహూర్తమనుధ్యాయ బాష్పవ్యాకులలోచనః ।
 బభూవ సంరబ్ధతరః యుగాంత ఇవ పావకః ॥ 101.38 ॥
 న విషాదస్య కాలోఽయమ్ ఇతి సంచింత్య రాఘవః ।
 చక్రే సుతుములం యుద్ధం రావణస్య వధే ధృతః ।
 సర్వయత్నేన మహతా లక్ష్మణం సన్నిరీక్ష్య చ ॥ 101.39 ॥
 స దదర్శ తతో రామః శక్త్యా భిన్నం మహాహవే ।
 లక్ష్మణం రుధిరాదిగ్ధం సపన్నగమివాచలమ్ ॥ 101.40 ॥
 తామపి ప్రహితాం శక్తిం రావణేన బలీయసా ।
 యత్నతస్తే హరిశ్రేష్ఠాః న శేకురవమర్దితుమ్ ॥ 101.41 ॥
 అర్దితాశ్చైవ బాణౌఘైః క్షిప్రహస్తేన రక్షసా ॥ 101.42 ॥
 సామిత్రిం సా వినిర్భిద్య ప్రవిష్టా ధరణీతలమ్ ॥ 101.43 ॥
 తాం కరాభ్యాం పరామృశ్య రామశ్చక్తిం భయావహామ్ ।
 బభంజ సమరే క్రుద్ధః బలవాన్ విచకర్ష చ ॥ 101.44 ॥
 తస్య నిష్కర్షతశ్చక్తిం రావణేన బలీయసా ।
 శరాస్పర్వేషు గాత్రేషు పాతితా మర్మభేదినః ॥ 101.45 ॥
 అచింతయిత్వా తాన్ బాణాన్ సమాశ్లిష్య చ లక్ష్మణమ్ ।
 అబ్రవీచ్ఛ హనూమంతం సుగ్రీవం చైవ రాఘవః ॥ 101.46 ॥
 లక్ష్మణం పరివార్యేహ తిష్ఠధ్వం వానరోత్తమాః ॥ 101.47 ॥
 పరాక్రమస్య కాలోఽయం సంప్రాప్తో మే చిరేప్పితః ।
 పాపాత్మాఽయం దశగ్రీవః వధ్యతాం పాపనిశ్చయః ।
 కాంక్షతస్తోకకస్యేవ ఘర్మాంతే మేఘదర్భనమ్ ॥ 101.48 ॥
 అస్మిన్ముహూర్తే న చిరాత్ సత్యం ప్రతిశృణోమి వః ।
 అరావణమరామం వా జగద్ద్రక్ష్యథ వానరాః ॥ 101.49 ॥
 రాజ్యనాశం వనే వాసం దండకే పరిధావనమ్ ।
 వైదేహ్యశ్చ పరామర్షం రక్షోభిశ్చ సమాగమమ్ ॥ 101.50 ॥

ప్రాప్తం దుఃఖం మహద్ద్వారం క్లేశం చ నిరయోపమమ్ ।
అద్య సర్వమహం త్యక్త్యే నిహత్వా రావణం రణే ॥ 101.51 ॥

యదర్థం వానరం సైన్యం సమానీతమిదం మయా ।
సుగ్రీవశ్చ కృతో రాజ్యే నిహత్వా వాలినం రణే ॥ 101.52 ॥

యదర్థం సాగరః క్రాంతః సేతుర్బద్ధశ్చ సాగరే ।
సోఽయమద్య రణే పాపః చక్షుర్విషయమాగతః ॥ 101.53 ॥

చక్షుర్విషయమాగమ్య నాయం జీవితమర్హతి ।
దృష్టిం దృష్టివిషస్యేవ సర్పస్య మమ రావణః ॥ 101.54 ॥

స్వస్థాః పశ్యత దుర్ధర్షాః యుద్ధం వానరపుంగవాః ।
ఆసీనాః పర్వతాగ్రేషు మమేదం రావణస్య చ ॥ 101.55 ॥

అద్య రామస్య రామత్వం పశ్యంతు మమ సంయుగే ।
త్రయో లోకాస్సగంధర్వాః సదేవాస్సర్షిచారణాః ॥ 101.56 ॥

అద్య కర్మ కరిష్యామి యల్లోకాస్సచరాచరాః ।
సదేవాః కథయిష్యంతి యావద్భూమిర్దరిష్యతి ।
సమాగమ్య సదా లోకే యథా యుద్ధం ప్రవర్తితమ్ ॥ 101.57 ॥

ఏవముక్త్యా శితైర్బాణైః తప్తకాంచనభూషణైః ।
ఆజఘాన దశగ్రీవం రణే రామస్సమాహితః ॥ 101.58 ॥

అథ ప్రదీప్తైర్నారాచైః ముసలైశ్చాపి రావణః ।
అభ్యవర్షత్తదా రామం ధారాభిరివ తోయదః ॥ 101.59 ॥

రామరావణముక్తానామ్ అన్యోన్యమభినిఘ్నతామ్ ।
శరాణాం చ శరాణాం చ బభూవ తుములస్వనః ॥ 101.60 ॥

తే భిన్నాశ్చ వికీర్ణాశ్చ రామరావణయోశ్చరాః ।
అంతరిక్షాత్ప్రదీప్తాగ్రాః నిపేతుర్ధరణీతలే ॥ 101.61 ॥

తయోర్జ్వాతలనిర్ఘోషః రామరావణయోర్మహాన్ ।
త్రాసనస్సర్వభూతానాం సంబభూవాద్భుతోపమః ॥ 101.62 ॥

స కీర్యమాణశ్చరజాలవృష్టిభిః, మహాత్మనా దీప్తధనుష్మతాఽర్ధితః ।
భయాత్ ప్రదుద్రావ సమేత్య రావణః, యథాఽనిలేనాభిహతో బలాహకః ॥ 101.63 ॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఏకోత్తరశతతమస్కర్ణః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే దుష్టుత్తరశతతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేస్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

శక్త్యా వినిహతం దృష్ట్వా రావణేన బలీయసా ।

లక్ష్మణం సమరే శూరం రుధిరౌఘపరిఘ్నతమ్ ॥ 102.1 ॥ (2 సార్లు)

స దత్త్వా తుములం యుద్ధం రావణస్య దురాత్మనః ।

విస్ఫుజన్నేవ బాణౌఘాన్ సుషేణం వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 102.2 ॥

ఏష రావణవీర్యేణ లక్ష్మణః పతితః క్షితౌ ।

సర్పవద్వేష్టతే వీరః మమ శోకముదీరయన్ ॥ 102.3 ॥

శోణితార్థమిమం వీరం ప్రాణైరిష్టతమం మమ ।

పశ్యతో మమ కా శక్తిః యోద్ధం పర్యాకులాత్మనః ॥ 102.4 ॥

అయం స సమరశ్లాఘీ భ్రాతా మే శుభలక్షణః ।

యది పంచత్వమాపన్నః ప్రాణైర్మే కిం సుఖేన చ ॥ 102.5 ॥

లజ్జతీవ హి మే వీర్యం భ్రశ్యతీవ కరాద్ధనుః ।

సాయకా వ్యవసీదంతి దృష్టిర్బాష్పవశం గతా ।

అవసీదంతి గాత్రాణి స్వప్నయానే నృణామివ ॥ 102.6 ॥

చింతా మే వర్ధతే తీవ్రా ముమూర్షా చోపజాయతే ॥ 102.7 ॥

భ్రాతరం నిహతం దృష్ట్వా రావణేన దురాత్మనా ॥ 102.8 ॥

వినిష్టనంతం దుఃఖార్తం మర్మణ్యాభిహతం భృశమ్ ।

రాఘవో భ్రాతరం దృష్ట్వా ప్రియం ప్రాణం బహిశ్చరమ్ ।

దుఃఖేన మహతాఽఽవిష్టః ధ్యానశోకపరాయణః ॥ 102.9 ॥

పరం విషాదమాపన్నః విలలాపాకులేంద్రియః ॥ 102.10 ॥

న హి యుద్ధేన మే కార్యం నైవ ప్రాణైర్న సీతయా ।

భ్రాతరం నిహతం దృష్ట్వా లక్ష్మణం రణపాంసుషు ॥ 102.11 ॥

కిం మే రాజ్యేన కిం ప్రాణైః యుద్ధే కార్యం న విద్యతే ।

యత్రాయం నిహతశ్చేతే రణమూర్ధని లక్ష్మణః ॥ 102.12 ॥

దేశే దేశే కళత్రాణి దేశే దేశే చ బాంధవాః ।

తం తు దేశం న పశ్యామి యత్ర భ్రాతా సహోదరః ॥ 102.13 ॥

ఇత్యేవం విలపంతం తం శోకవిహ్వలితేంద్రియమ్ ।

వివేష్టమానం కరుణమ్ ఉచ్ఛ్వసంతం పునః పునః ।

రామమాశ్వాసయన్ వీరః సుషేణో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 102.14 ॥

న మృతోఽయం మహాబాహు లక్ష్మణో లక్ష్మీవర్ధనః ।
 న చాస్య వికృతం వక్త్రం నాపి శ్యావం న నిష్ప్రభమ్ ॥ 102.15 ॥
 సుప్రభం చ ప్రసన్నం చ ముఖమస్యాభిలక్ష్యతే ।
 పద్మరక్తతలౌ హస్తౌ సుప్రసన్నే చ లోచనే ॥ 102.16 ॥
 ఏవం న విద్యతే రూపం గతాసూనాం విశాంపతే ।
 దీర్ఘాయుషస్తు యే మర్త్యాః తేషాం తు ముఖమీదృశమ్ ॥ 102.17 ॥
 నాయం ప్రేతత్వమాపన్నః లక్ష్మణో లక్ష్మీవర్ధనః ।
 మా విషాదం కృథా వీర సప్రాణోఽయమరిందమః ॥ 102.18 ॥
 ఆఖ్యాస్యతే ప్రసుప్తస్య స్రస్తగాత్రస్య భూతలే ।
 సోఽఘ్నాసం హృదయం వీర కంపమానం ముహుర్ముహుః ॥ 102.19 ॥
 ఏవముక్త్యా తు వాక్యజ్ఞః సుషేణో రాఘవం వచః ।
 హనూమంతమువాచేదం హనూమంతమభిత్వరన్ ॥ 102.20 ॥
 సౌమ్య శీఘ్రమితో గత్వా శైలమోషధిపర్వతమ్ ।
 పూర్వం తే కథితో యోఽసౌ వీర జాంబవతా శుభః ॥ 102.21 ॥
 దక్షిణే శిఖరే తస్య జాతామోషధిమానయ ।
 విశల్యకరణీం నామ విశల్యకరణీం శుభామ్ ॥ 102.22 ॥
 సవర్ణకరణీం చాపి తథా సంజీవనీమపి ।
 సంధానకరణీం చాపి గత్వా శీఘ్రమిహానయ ॥ 102.23 ॥
 సంజీవనార్థం వీరస్య లక్ష్మణస్య మహాత్మనః ।
 ఇత్యేవముక్తో హనూమాన్ గత్వా చౌషధిపర్వతమ్ ।
 చింతామభ్యగమచ్ఛ్రీమాన్ అజానంతాం మహాషధిమ్ ॥ 102.24 ॥
 తస్య బుద్ధిస్సముత్పన్నా మారుతేరమితౌజసః ।
 ఇదమేవ గమిష్యామి గృహీత్వా శిఖరం గిరేః ॥ 102.25 ॥
 అస్మిన్ హి శిఖరే జాతామ్ ఓషధీం తాం సుఖావహామ్ ।
 ప్రతర్కేణావగచ్ఛామి సుషేణోఽప్యేవమబ్రవీత్ ॥ 102.26 ॥
 అగృహ్య యది గచ్ఛామి విశల్యకరణీమహమ్ ।
 కాలాత్యయేన దోష స్స్యాత్ వైక్లబ్యం చ మహద్భవేత్ ॥ 102.27 ॥
 ఇతి సంచింత్య హనూమాన్ గత్వా క్షిప్రం మహాబలః ।
 ఆసాద్య పర్వతశ్రేష్ఠం త్రిః ప్రకంప్య గిరేః శిరః ॥ 102.28 ॥
 ఘల్లనానాతరుగణం సముత్పాట్య మహాబలః ।
 గృహీత్వా హరిశార్దూలః హస్తాభ్యాం సమతోలయత్ ॥ 102.29 ॥

స నీలమివ జీమూతం తోయపూర్ణం నభస్సులాత్ ।
 ఆపపాత గృహీత్వా తు హనూమాన్ శిఖరం గిరేః ॥ 102.30 ॥
 సమాగమ్య మహావేగః సన్వ్యస్య శిఖరం గిరేః ।
 విశ్రమ్య కించిద్దనూమాన్ సుషేణమిదమబ్రవీత్ ॥ 102.31 ॥
 ఓషధిం నావగచ్ఛామి తామహం హరిపుంగవ ।
 తదిదం శిఖరం కృత్స్నం గిరేస్తస్యాహృతం మయా ॥ 102.32 ॥
 ఏవం కథయమానం తం ప్రశస్య పవనాత్మజమ్ ।
 సుషేణో వానరశ్రేష్ఠః జగ్రాహేలాత్పాట్య చౌషధీమ్ ॥ 102.33 ॥
 విస్మితాస్తు బభూవుస్తే రణే వానరరాక్షసాః ।
 దృష్ట్వా హనూమతః కర్మ సురైరపి సుదుష్కరమ్ ॥ 102.34 ॥
 తతస్సంక్షోదయిత్వా తామోషధీం వానరోత్తమః ।
 లక్ష్మణస్య దదౌ నస్తః సుషేణస్సుమహాద్యుతేః ॥ 102.35 ॥
 సశల్యస్తాం సమాఘ్రాయ లక్ష్మణః పరవీరహా ।
 విశల్యో విరుజశ్శీఘ్రమ్ ఉదతిష్ఠన్మహీతలాత్ ॥ 102.36 ॥
 తముత్థితం తే హరయః భూతలాత్రేక్ష్య లక్ష్మణమ్ ।
 సాధు సాద్వితి సుప్రీతాః సుషేణం ప్రత్యపూజయన్ ॥ 102.37 ॥
 ఏహ్యేహీత్యబ్రవీద్రామః లక్ష్మణం పరవీరహా ।
 సస్వజే స్నేహగాఢం చ బాష్పపర్యాకులేక్షణః ॥ 102.38 ॥
 అబ్రవీచ్ఛ పరిష్వజ్య సామిత్రిం రాఘవస్తదా ।
 దిష్ట్వా త్వాం వీర పశ్యామి మరణాత్ పునరాగతమ్ ॥ 102.39 ॥
 న హి మే జీవితేనార్థః సీతయా చాపి లక్ష్మణ ।
 కో హి మే విజయేనార్థః త్వయి పంచత్వమాగతే ॥ 102.40 ॥
 ఇత్యేవం వదతస్తస్య రాఘవస్య మహాత్మనః ।
 ఖిన్నశ్శిథిలయా వాచా లక్ష్మణో వాక్యమబ్రవీత్ ॥ 102.41 ॥
 తాం ప్రతిజ్ఞాం ప్రతిజ్ఞాయ పురా సత్యపరాక్రమ ।
 లఘుః కశ్చిదివాసత్త్యః వైనం వక్తుమిహోర్హసి ॥ 102.42 ॥
 న హి ప్రతిజ్ఞాం కుర్వంతి వితథాం సాధవోఽనఘ ।
 లక్ష్మణం హి మహాత్మ్యస్య ప్రతిజ్ఞా పరిపాలనమ్ ॥ 102.43 ॥
 వైరాశ్యముపగంతుం తే తదలం మత్కృతేఽనఘ ।
 వధేన రావణస్యాద్య ప్రతిజ్ఞామనుపాలయ ॥ 102.44 ॥

న జీవన్ యాస్యతే శత్రుః తవ బాణపథం గతః ।

నర్లతస్త్విక్షదంఘ్రస్య సింహస్యేవ మహాగజః ॥ 102.45 ॥

అహం తు వధమిచ్ఛామి శీఘ్రమస్య దురాత్మనః ।

యావదస్తం న యాత్యేష కృతకర్మా దివాకరః ॥ 102.46 ॥

యది వధమిచ్ఛసి రావణస్య సంఖ్యే, యది చ కృతాం త్వమిహేచ్ఛసి ప్రతిజ్ఞామ్ ।

యది తవ రాజవరాత్మజాభిలాషః, కురు చ వచో మమ శీఘ్రమద్య వీర ॥ 102.47 ॥

(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ద్విత్వత్తరశతతమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే త్వుత్తరశతతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

లక్ష్మణేన తు తద్వాక్యమ్ ఉక్తం శ్రుత్వా స రాఘవః ।

సందధే పరవీరఘ్నః ధనురాదాయ వీర్యవాన్ ।

రావణాయ శరాన్ ఘోరాన్ విససర్జ చమూముఖే ॥ 103.1 ॥ (2 సార్లు)

అథాన్యం రథమారుహ్య రావణో రాక్షసాధిపః ।

అభ్యద్రవత కాకుత్స్థం స్వర్భానురివ భాస్కరమ్ ॥ 103.2 ॥

దశగ్రీవో రథస్థస్తు రామం వజ్రోపమైశ్శరైః ।

ఆజఘాన మహాఘోరైః ధారాభిరివ తోయదః ॥ 103.3 ॥

దీప్తపావకసంకాశైః శరైః కాంచనభూషణైః ।

నిర్భిభేద రణే రామః దశగ్రీవం సమాహితమ్ ॥ 103.4 ॥

భూమౌ స్థితస్య రామస్య రథస్థస్య చ రక్షసః ।

న సమం యుద్ధమిత్యాహుః దేవగంధర్వదానవాః ॥ 103.5 ॥

తతః కాంచనచిత్రాంగః కింకిణీశతభూషితః ।

తరుణాదిత్యసంకాశః వైడూర్యమయకూబరః ॥ 103.6 ॥

సదశ్యైః కాంచనాపీడైః యుక్తశ్చేతప్రకీర్ణకైః ।

హరిభిస్సూర్యసంకాశైః హేమజాలవిభూషితైః ॥ 103.7 ॥

రుక్మవేణుధ్వజశ్రీమాన్ దేవరాజరథో వరః ।

దేవరాజేన సందిష్టః రథమారుహ్య మాతలిః ॥ 103.8 ॥

అభ్యవర్తత కాకుత్స్థమ్ అవతీర్య త్రివిష్టపాత్ || 103.9 ||

అబ్రవీచ్ఛ తదా రామం సప్రతోదో రథే స్థితః |

ప్రాంజలిర్మాతలిర్వాక్యం సహస్రాక్షస్య సారథిః || 103.10 ||

సహస్రాక్షేణ కాకుత్స్థ రథోఽయం విజయాయ తే |

దత్తస్తవ మహాసత్త్వ శ్రీమన్ శత్రునిబర్హణ || 103.11 ||

ఇదమైంద్రం మహాచ్ఛాపం కవచం చాగ్నిసన్నిభమ్ |

శరాశ్చాదిత్యసంకాశాః శక్తిశ్చ విమలా శితా || 103.12 ||

ఆరుహ్యేమం రథం వీర రాక్షసం జహి రావణమ్ |

మయా సారథినా రాజన్ మహేంద్ర ఇవ దానవాన్ || 103.13 ||

ఇత్యుక్తస్సంపరిక్రమ్య రథం సమభివాద్య చ |

ఆరురోహ తదా రామః లోకాన్ అక్ష్యా విరాజయన్ || 103.14 ||

తద్భూవాద్భుతం యుద్ధం తుములం రోమహర్షణమ్ |

రామస్య చ మహాబాహేనా రావణస్య చ రక్షసః || 103.15 ||

స గాంధర్వేణ గాంధర్వం దైవం దైవేన రాఘవః |

అస్త్రం రాక్షసరాజస్య జఘాన పరమాస్త్రవిత్ || 103.16 ||

అస్త్రం తు పరమం ఘోరం రాక్షసం రాక్షసాధిపః |

ససర్జ పరమక్రుద్ధః పునరేవ నిశాచరః || 103.17 ||

తే రావణధనుర్ముక్తాః శరాః కాంచనభూషణాః |

అభ్యవర్తత కాకుత్స్థం సర్పా భూత్వా మహావిషాః || 103.18 ||

తే దీప్తవదనా దీప్తం వమంతో జ్వలనం ముఖైః |

రామమేవాభ్యవర్తత వ్యాదితాస్యా భయానకాః || 103.19 ||

తైర్వాసుకిసమస్పర్షైః దీప్తభోగైర్మహావిషైః |

దిశశ్చ సంతతాస్పర్షాః ప్రదిశశ్చ సమావృతాః || 103.20 ||

తాన్ దృష్ట్వా పన్నగాన్ రామస్సమాపతత ఆహవే |

అస్త్రం గారుత్మతం ఘోరం ప్రాదుశ్చక్రే భయావహమ్ || 103.21 ||

తే రాఘవశరా ముక్తాః రుక్మపుంభాశ్శిఖిప్రభాః |

సుపర్ణాః కాంచనా భూత్వా విచేరుస్సర్పశత్రవః || 103.22 ||

తే తాన్ సర్వాన్ శరాన్ జఘ్నుస్సర్పరూపాన్ మహాజవాన్ |

సుపర్ణరూపా రామస్య విశిఖాః కామరూపిణాః || 103.23 ||

అస్త్రే ప్రతిహతే క్రుద్ధః రావణో రాక్షసాధిపః ।

అభ్యవర్షత్తదా రామం ఘోరాభిశ్చరవృష్టిభిః ॥ 103.24 ॥

తతశ్చరసహస్రేణ రామమక్లిష్టకారిణమ్ ।

అర్దయిత్వా శరోఘేణ మాతలిం ప్రత్యవిధ్యత ॥ 103.25 ॥

చిచ్ఛేద కేతుముద్దిశ్య శరేణైకేన రావణః ।

పాతయిత్వా రథోపస్థే రథాత్కేతుం చ కాంచనమ్ ।

ఐంద్రానపి జఘానాశ్వాన్ శరజాలేన రావణః ॥ 103.26 ॥

తం దృష్ట్వా సుమహాత్కర్మ రావణస్య దురాత్మనః ।

విషేదుర్దేవగంధర్వాః దానవాశ్చారణైః సహ ॥ 103.27 ॥

రామమార్తం తదా దృష్ట్వా సిద్ధాశ్చ పరమర్షయః ।

వ్యథితా వానరేంద్రాశ్చ బభూవుః సవిభీషణాః ॥ 103.28 ॥

రామచంద్రమసం దృష్ట్వా గ్రస్తం రావణరాహుణా ।

ప్రాజాపత్యం చ నక్షత్రం రోహిణీం శశినః ప్రియామ్ ॥ 103.29 ॥

సమాక్రమ్య బుధస్తస్థా ప్రజానామశుభావహః ॥ 103.30 ॥

సధూమపరివృత్తోర్మిః ప్రజ్వలన్నివ సాగరః ।

ఉత్పాత తదా క్రుద్ధః స్పృశన్నివ దివాకరమ్ ॥ 103.31 ॥

శస్త్రవర్ణస్సుపరుషః మందరశ్మిర్దివాకరః ।

అదృశ్యత కబంధాంకః సంసక్తో ధూమకేతునా ॥ 103.32 ॥

కోసలానాం చ నక్షత్రం వ్యక్తమింద్రాగ్నిదైవతమ్ ।

ఆక్రమ్యాంగారకస్తస్థా విశాఖామపి చాంబరే ॥ 103.33 ॥

దశాస్యో వింశతిభుజః ప్రగృహీతశరాసనః ।

అదృశ్యత దశగ్రీవః మైనాక ఇవ పర్వతః ॥ 103.34 ॥

నిరస్యమానో రామస్తు దశగ్రీవేణ రక్షసా ।

నాశక్నోదభిసంధాతుం సాయకాన్ రణమూర్ధని ॥ 103.35 ॥

స కృత్వా భ్రుకుటిం క్రుద్ధః కించిత్సంరక్తలోచనః ।

జగామ సుమహాక్రోధం నిర్దహన్నివ చక్షుషా ॥ 103.36 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।

భో దశాస్యాస్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే త్మృత్రుశతతమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతురుత్తరశతతమస్కర్ణః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యపోత్తమ ।

భో దశాస్యాంతకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తస్య క్రుద్ధస్య వదనం దృష్ట్వా రామస్య ధీమతః ।

సర్వభూతాని విత్రేసుః ప్రాకంపత చ మేదినీ ॥ 104.1 ॥ (2 సార్లు)

సింహశార్దూలవాన్ శైలః సంచచాల చలద్్రుమః ।

బభూవ చాతిక్షుభితః సముద్రస్పరితాం సతిః ॥ 104.2 ॥

ఖగాశ్చ ఖరనిర్ఘోషాః గగనే పరుషా ఘనాః ।

ఔత్పాతికాని నర్దంతః సమంతాత్పరిచక్రముః ॥ 104.3 ॥

రామం దృష్ట్వా సుసంక్రుద్ధమ్ ఉత్పాతాంశ్చ సుదారుణాన్ ।

విత్రేసుస్సర్వభూతాని రావణస్యాభవద్భయమ్ ॥ 104.4 ॥

విమానస్థాస్తదా దేవాః గంధర్వాశ్చ మహెలారగాః ।

ఋషిదానవదైత్యాశ్చ గరుత్మంతశ్చ ఖేచరాః ॥ 104.5 ॥

దదృశుస్తే మహాయుద్ధం లోకసంవర్తసంస్థితమ్ ।

నానాప్రహరణైర్భీష్టైః శూరయోస్సంప్రయుధ్యతోః ॥ 104.6 ॥

ఊచుస్సురాసురాస్సర్వే తదా విగ్రహమాగతాః ।

ప్రేక్షమాణా మహద్భయద్ధం వాక్యం భక్త్యా ప్రహృష్టవత్ ॥ 104.7 ॥

దశగ్రీవం జయేత్యాహుః అసురాస్సమవస్థితాః ।

దేవా రామమథోచుస్తే త్వం జయేతి పునః పునః ॥ 104.8 ॥

ఏతస్మిన్నంతరే క్రోధాత్ రాఘవస్య స రావణః ।

ప్రహర్తుకామో దుష్టాత్మా స్పృశన్ ప్రహరణం మహత్ ॥ 104.9 ॥

వజ్రసారం మహానాదం సర్వశత్రునిబర్హణమ్ ।

శైలశృంగనిభైః కూటైః చితం దృష్టి భయావహమ్ ॥ 104.10 ॥

సధూమమివ తీక్ష్ణాగ్రం యుగాంతాగ్నిచయోపమమ్ ।

అతిరౌద్రమనాసాద్యం కాలేనాపి దురాసదమ్ ॥ 104.11 ॥

త్రాసనం సర్వభూతానాం దారణం భేదనం తథా ।

ప్రదీప్తమివ రోషేణ శూలం జగ్రాహ రావణః ॥ 104.12 ॥

తచ్ఛూలం పరమక్రుద్ధః మధ్యే జగ్రాహ వీర్యవాన్ ।

అనేకైస్సమరే శూరైః రాక్షసైః పరివారితః ॥ 104.13 ॥

సముద్యమ్య మహాకాయః ననాద యుధి భైరవమ్ ।

సంరక్తనయనో రోషాత్ త్వసైన్యమభిహర్షయన్ ॥ 104.14 ॥

పృథివీం చాంతరిక్షం చ దిశశ్చ ప్రదిశస్తథా ।
 ప్రాకంపయత్తదా శబ్దః రాక్షసేంద్రస్య దారుణః ॥ 104.15 ॥
 అతినాదస్య నాదేన తేన తస్య దురాత్మనః ।
 సర్వభూతాని విత్రేసుః సాగరశ్చ ప్రచుక్షుభే ॥ 104.16 ॥
 స గృహీత్వా మహావీర్యః శూలం తద్రావణో మహత్ ।
 వినద్య సుమహానాదం రామం పరుషమబ్రవీత్ ॥ 104.17 ॥
 శూలోఽయం వజ్రసారస్తే రామ రోషాన్మయోద్యతః ।
 తవ భ్రాతృసహాయస్య సద్యః ప్రాణాన్ హరిష్యతి ॥ 104.18 ॥
 రక్షసామద్య శూరాణాం నిహతానాం చమూముఖే ।
 త్వాం నిహత్య రణశ్లాఘిన్ కరోమి తరసా సమమ్ ।
 తిష్ఠేదానీం నిహన్మి త్వామ్ ఏష శూలేన రాఘవ ॥ 104.19 ॥
 ఏవముక్త్యా స చిక్షేప తచ్ఛూలం రాక్షసాధిపః ॥ 104.20 ॥
 తద్రావణకరాన్ముక్తం విద్యుజ్జ్వాలాసమాకులమ్ ।
 అష్టఘంటం మహానాదం వియద్గతమశోభత ॥ 104.21 ॥
 తచ్ఛూలం రాఘవో దృష్ట్వా జ్వలంతం ఘోరదర్శనమ్ ।
 ససర్జ విశిఖాన్ రామః చాపమాయమ్య వీర్యవాన్ ॥ 104.22 ॥
 ఆపతంతం శరోఘ్ణుణ వారయామాస రాఘవః ।
 ఉత్పతంతం యుగాంతాగ్నిం జలౌఘైరివ వాసవః ॥ 104.23 ॥
 నిర్దదాహ స తాన్ బాణాన్ రామకార్ముకనిస్స్పృతాన్ ।
 రావణస్య మహాశూలః పతంగానివ పావకః ॥ 104.24 ॥
 తాన్ దృష్ట్వా భస్మసాదృభూతాన్ శూలసంస్పర్శచూర్ణితాన్ ।
 సాయకానంతరిక్షస్థాన్ రాఘవః క్రోధమాహరత్ ॥ 104.25 ॥
 స తాం మాతలినాఽఽనీతాం శక్తిం వాసవనిర్మితామ్ ।
 జగ్రాహ పరమక్రుద్ధః రాఘవో రఘునందనః ॥ 104.26 ॥
 సా తోలితా బలవతా శక్తిర్ఘంటాకృతస్వనా ।
 నభః ప్రజ్వాలయామాస యుగాంతోల్కేవ సప్రభా ॥ 104.27 ॥
 సా క్షిప్తా రాక్షసేంద్రస్య తస్మిన్ శూలే పపాత హా ।
 భిన్నశ్శక్త్యా మహాన్ శూలః నిపపాత హత ద్యుతిః ॥ 104.28 ॥
 నిర్భేద తతో బాణైః హయానస్య మహాజవాన్ ।
 రామస్తీక్ష్ణేర్మహావేగైః వజ్రకల్పైశ్చితైశ్శరైః ॥ 104.29 ॥

నిర్విభేదోరసి తతః రావణం నిశితైశ్శరైః ।

రాఘవః పరమాయత్తః లలాటే పత్రిభిస్త్రిభిః ॥ 104.30 ॥

స శరైర్భిన్నసర్వాంగః గాత్రప్రస్తుతశోణితః ।

రాక్షసేంద్రస్సమూహస్థః పుల్లాశోక ఇవాబభౌ ॥ 104.31 ॥

స రామబాణైరభివిద్ధగాత్రః, నిశాచరేంద్రః క్షతజార్థగాత్రః ।

జగామ భేదం చ సమాజమధ్యే, క్రోధం చ చక్రే సుభృశం తదానీమ్ ॥104.32॥(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యసోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే చతురుత్తరశతతమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే పంచోత్తరశతతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరస్యసోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

స తేన తు తథా క్రోధాత్ కాకుత్స్థేనార్ధితో రణే ।

రావణస్సమరశ్లాఘీ మహాక్రోధముపాగమత్ ॥ 105.1 ॥ (2 సార్లు)

స దీప్తనయనో రోషాత్ చాపమాయమ్య వీర్యవాన్ ।

అభ్యర్థయత్సుసంక్రుద్ధః రాఘవం పరమాహవే ॥ 105.2 ॥

బాణధారాసహస్రైస్త్రైః స తోయద ఇవాంబరాత్ ।

రాఘవం రావణో బాణైః తటాకమివ పూరయత్ ॥ 105.3 ॥

పూరితశ్శరజాలేన ధనుర్ముక్తేన సంయుగే ।

మహాగిరిరివాకంప్యః కాకుత్స్థో న ప్రకంపతే ॥ 105.4 ॥

స శరైశ్శరజాలాని వారయన్ సమరే స్థితః ।

గభస్తీనివ సూర్యస్య ప్రతిజగ్రాహ వీర్యవాన్ ॥ 105.5 ॥

తతశ్శరసహస్రాణి క్షిప్రహస్తో నిశాచరః ।

నిజఘానోరసి క్రుద్ధః రాఘవస్య మహాత్మనః ॥ 105.6 ॥

స శోణితమాదిగ్ధః సమరే లక్ష్మణాగ్రజః ।

దృష్టః పుల్ల ఇవారణ్యే సుమహాన్ కింశుకద్రుమః ॥ 105.7 ॥

శరాభిఘాతసంరబ్ధః సోఽపి జగ్రాహ సాయకాన్ ।

కాకుత్స్థస్సమహాతేజాః యుగాంతాదిత్యతేజసః ॥ 105.8 ॥

తతోఽన్యోన్యం సుసంరబ్ధౌ ఉభౌ తౌ రామరావణౌ ।

శరాంధకారే సమరే నోపాలక్షయతాం తదా ॥ 105.9 ॥

తతః క్రోధసమావిష్టః రామో దశరథాత్మజః ।

ఉవాచ రావణం వీరః ప్రహస్య పరుషం వచః ॥ 105.10 ॥

మమ భార్యా జనస్థానాత్ అజ్ఞానాద్రాక్షసాధమ ।

హృతా తే వివశా యస్మాత్ తస్మాత్త్వం నాసి వీర్యవాన్ ॥ 105.11 ॥

మయా విరహితాం దీనాం వర్తమానాం మహావనే ।

వైదేహీం ప్రసభం హృత్వా శూరోఽహమితి మన్యసే ॥ 105.12 ॥

స్త్రీషు శూర వినాథాసు పరదారాభిమర్శక ।

కృత్వా కాపురుషం కర్మ శూరోఽహమితి మన్యసే ॥ 105.13 ॥

భిన్నమర్యాద నిర్లజ్జ చారిత్రేష్వనవస్థిత ।

దర్శాన్మృత్యుముపాదాయ శూరోఽహమితి మన్యసే ॥ 105.14 ॥

శూరేణ ధనదభ్రాత్రా బలైస్సముదితేన చ ।

శ్లాఘనీయం యశస్యం చ కృతం కర్మ మహత్త్వయా ॥ 105.15 ॥

ఉత్సేకేనాభిపన్నస్య గర్హితస్యాహితస్య చ ।

కర్మణః ప్రాఘ్నహీదానీం తస్యాద్య సుమహత్ఫలమ్ ॥ 105.16 ॥

శూరోఽహ మితి చాత్మానమ్ అవగచ్ఛసి దుర్మతే ।

వైవ లజ్జాఽస్తి తే సీతాం చోరవద్యుపకర్షతః ॥ 105.17 ॥

యది మత్సన్నిధౌ సీతా ధర్షితా స్యాత్త్వయా బలాత్ ।

భ్రాతరం తు ఖరం పశ్యేః తదా మత్స్యాయకైర్లతః ॥ 105.18 ॥

దిష్ట్యాఽసి మమ దుష్టాత్మన్ చక్షుర్విషయమాగతః ।

అద్య త్వాం సాయకైస్తీక్ష్ణైః నయామి యమసాదనమ్ ॥ 105.19 ॥

అద్య తే మచ్ఛరైశ్చిన్నం శిరో జ్వలితకుండలమ్ ।

క్రవ్యాదా వ్యపకర్షంతు వికీర్ణం రణపాంసుషు ॥ 105.20 ॥

నిపత్యోరసి గృధ్రాస్తే క్షితౌ క్షిప్తస్య రావణ ।

పిబంతు రుధిరం తర్వాత్ శరశల్యాంతరోత్థితమ్ ॥ 105.21 ॥

అద్య మద్బాణభిన్నస్య గతాసోః పతితస్య తే ।

కర్షంత్యంత్రాణి పతగాః గరుత్మంత ఇవోరగాన్ ॥ 105.22 ॥

ఇత్యేవం సంవదన్ వీరః రామశ్శత్రునిబర్హణః ।

రాక్షసేంద్రం సమీపస్థం శరవర్షైరవాకిరత్ ॥ 105.23 ॥

బభూవ ద్విగుణం వీర్యం బలం హర్షశ్చ సంయుగే ।

రామస్యాస్త్రబలం చైవ శత్రోర్నిధనకాంక్షిణః ॥ 105.24 ॥

ప్రాదుర్బభూవురస్రాణి సర్వాణి విదితాత్మనః ।
 ప్రహర్షాచ్ఛ మహాతేజాః శీఘ్రహస్తతరోఽభవత్ ॥ 105.25 ॥

శుభాన్యేతాని చిహ్నీని విజ్ఞాయాత్మగతాని సః ।
 భూయ ఏవార్థయద్రామః రావణం రాక్షసాంతకృత్ ॥ 105.26 ॥

హరీణాం చాశ్మనికరైః శరవర్షైశ్చ రాఘవాత్ ।
 హన్యమానో దశగ్రీవః విఘ్నూర్ణహృదయోఽభవత్ ॥ 105.27 ॥

యదా చ శస్త్రం నారేభే న వ్యకర్షచ్ఛరాసనమ్ ।
 నాస్య ప్రత్యకరోద్వీర్యం విక్లనేనాంతరాత్మనా ॥ 105.28 ॥

క్షిప్తాశ్చాపి శరాస్తేన శస్త్రాణి వివిధాని చ ।
 న రణార్థాయ వర్తంతే మృత్యుకాలేఽభవర్తతః ॥ 105.29 ॥

సూతస్తు రథనేతాఽస్య తదవస్థం సమీక్ష్య తమ్ ।
 శనైర్యుద్ధాదసంభ్రాంతః రథం తస్యాపవాహయత్ ॥ 105.30 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।
 భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే పంచోత్తరశతతమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే షడుత్తరశతతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యపోత్తమ ।
 భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

స తు మోహాత్పుసంక్రుద్ధః కృతాంతబలచోదితః ।
 క్రోధసంరక్తనయనః రావణస్ఫూతమబ్రవీత్ ॥ 106.1 ॥ (2 సార్లు)

హీనవీర్యమివాశక్తం పారుషేణ వివర్జితమ్ ।
 భీరుం లఘుమివాసత్త్వం విహీనమివ తేజసా ॥ 106.2 ॥

విముక్తమివ మాయాభిః అస్త్రైరివ బహిష్కృతమ్ ।
 మామవజ్ఞాయ దుర్బుద్ధే స్వయా బుద్ధ్యా విచేష్టసే ॥ 106.3 ॥

కిమర్థం మామవజ్ఞాయ మచ్ఛందమనవేక్ష్య చ ।
 త్వయా శత్రోస్సమక్షం మే రథోఽయమపవాహితః ॥ 106.4 ॥

త్వయాఽద్య హి మమానార్య చిరకాలసమార్జితమ్ ।
 యశో వీర్యం చ తేజశ్చ ప్రత్యయశ్చ వినాశితః ॥ 106.5 ॥

శత్రోః ప్రఖ్యాతవీర్యస్య రంజనీయస్య విక్రమైః ।
 పశ్యతో యుద్ధలుభ్యోఽహం కృతః కాపురుషస్త్వయా ॥ 106.6 ॥

యస్త్వం రథమిమం మోహాత్ న చోద్వహసి దుర్మతే ।
సత్యోఽయం ప్రతితర్కో మే పరేణ త్వముపస్కృతః ॥ 106.7 ॥

న హి తద్విద్యతే కర్మ సుహృదో హితకాంక్షిణః ।
రిపూణాం సదృశం చైతత్ న త్వయైతత్ స్వనుష్ఠితమ్ ॥ 106.8 ॥

నివర్తయ రథం శీఘ్రం యావన్నోపైతి మే రిపుః ।
యది వాఽధ్యుషితో వాఽసి స్మర్యంతే యది వా గుణాః ॥ 106.9 ॥

ఏవం పరుషముక్తస్తు హితబుద్ధిరబుద్ధినా ।
అబ్రవీద్రావణం సూతః హితం సానునయం వచః ॥ 106.10 ॥

న భీతోఽస్మి న మూఢోఽస్మి నోపజప్తోఽస్మి శత్రుభిః ।
న ప్రమత్తో న నిస్సేహాలా విస్మృతా న చ సత్క్రియా ॥ 106.11 ॥

మయా తు హితకామేన యశశ్చ పరిరక్షతా ।
స్నేహాప్రస్కన్నమనసా ప్రియమిత్యప్రియం కృతమ్ ॥ 106.12 ॥

నాస్మిన్నర్థే మహారాజ త్వం మాం ప్రియహితే రతమ్ ।
కశ్చిల్లఘురివానార్యః దోషతో గంతుమర్హసి ॥ 106.13 ॥

శ్రూయతాం త్వభిధాస్యామి యన్నిమిత్తం మయా రథః ।
నదీవేగ ఇవాభోగే సంయుగే వినివర్తితః ॥ 106.14 ॥

శ్రమం తవావగచ్ఛామి మహతా రణకర్మణా ।
న హి తే వీర సాముఖ్యం ప్రహర్షం వోపధారయే ॥ 106.15 ॥

రథోద్వహనఖిన్నాశ్చ త ఇమే రథవాజినః ।
దీనా ఘర్మపరిశ్రాంతాః గావో వర్షహతా ఇవ ॥ 106.16 ॥

నిమిత్తాని చ భూయిష్ఠం యాని ప్రాదుర్భవంతి నః ।
తేషు తేష్వభిపన్నేషు లక్షయామ్యప్రదక్షిణమ్ ॥ 106.17 ॥

దేశకాలౌ చ విజ్ఞేయౌ లక్షణానీంగితాని చ ।
దైన్యం ఖేదశ్చ హర్షశ్చ రథినశ్చ బలాబలమ్ ॥ 106.18 ॥

స్థలనిమ్నాని భూమేశ్చ సమాని విషమాణి చ ।
యుద్ధకాలశ్చ విజ్ఞేయః పరస్యాంతరదర్శనమ్ ॥ 106.19 ॥

ఉపయానాపయానే చ స్థానం ప్రత్యపసర్పణమ్ ।
సర్వమేతద్రథస్థేన జ్ఞేయం రథకుటుంబినా ॥ 106.20 ॥

తవ విశ్రమహేతోశ్చ తథైషాం రథవాజినామ్ ।
రౌద్రం వర్జయతా ఖేదం క్షమం కృతమిదం మయా ॥ 106.21 ॥

న మయా స్వేచ్ఛయా వీర రథోఽయమపవాహితః ॥ 106.22 ॥

భర్తృస్నేహపరీతేన మయేదం యత్కృతం విభో ॥ 106.23 ॥

ఆజ్ఞాపయ యథాతత్త్వం వక్ష్యస్యరినిషూదన ।

తత్కృరిష్యామ్యహం వీర గతాన్పణ్యేన చేతసా ॥ 106.24 ॥

సంతుష్టస్తేన వాక్యేన రావణస్తస్య సారథేః ।

ప్రశస్వైనం బహువిధం యుద్ధలుబ్ధోఽబ్రవీదిదమ్ ॥ 106.25 ॥

రథం శీఘ్రమిమం సూత రాఘవాభిముఖం కురు ।

నాహత్వా సమరే శత్రూన్ నివర్తిష్యతి రావణః ॥ 106.26 ॥

ఏవముక్త్యా తతస్తుష్టః రావణో రాక్షసేశ్వరః ।

దదౌ తస్మై శుభం హ్యేకం హస్తాభరణముత్తమమ్ ॥ 106.27 ॥

శ్రుత్వా రావణవాక్యం తు సారథిస్సన్న్యవర్తత ॥ 106.28 ॥

తతో ద్రుతం రావణవాక్యచోదితః, ప్రచోదయామాస హయాన్ స సారథిః ॥

స రాక్షసేంద్రస్య తతో మహారథః, క్షణేన రామస్య రణాగ్రతోఽభవత్ ॥106.29॥(2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే షడుత్తరశతతమస్సర్గః

అథ శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే ఆదిత్యహృదయం నామ

సప్తోత్తరశతతమస్సర్గః

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరన్యసోత్తమ ।

భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

తతో యుద్ధపరిశ్రాంతం సమరే చింతయా స్థితమ్ ।

రావణం చాగ్రతో దృష్ట్వా యుద్ధాయ సముపస్థితమ్ ॥ 107.1 ॥ (2 సార్లు)

దైవతైశ్చ సమాగమ్య ద్రష్టుమభ్యాగతో రణమ్ ।

ఉపాగమ్యాబ్రవీద్రామమ్ అగస్త్యో భగవాన్పషిః ॥ 107.2 ॥

రామ రామ మహాబాహు శృణు గుహ్యం సనాతనమ్ ।

యేన సర్వానరీన్ వత్స సమరే విజయిష్యసి ॥ 107.3 ॥

ఆదిత్యహృదయం పుణ్యం సర్వశత్రువినాశనమ్ ।

జయావహం జపేన్నిత్యమ్ అక్షయ్యం పరమం శివమ్ ॥ 107.4 ॥

సర్వమంగలమాంగల్యం సర్వపాపప్రణాశనమ్ ।

చింతాశోకప్రశమనం ఆయుర్వర్ధనముత్తమమ్ ॥ 107.5 ॥

రశ్మిమంతం సముద్యంతం దేవాసురనమస్కృతమ్ ।
పూజయస్వ వివస్వంతం భాస్కరం భువనేశ్వరమ్ ॥ 107.6 ॥

సర్వదేవాత్మకో హ్యేషః తేజస్వీ రశ్మిభావనః ।
ఏష దేవాసురగణాన్ లోకాన్ పాతి గభస్తిభిః ॥ 107.7 ॥

ఏష బ్రహ్మో చ విష్ణుశ్చ శివస్కుందః ప్రజాపతిః ।
మహేంద్రో ధనదః కాలః యమస్సోమో హ్యపాం పతిః ॥ 107.8 ॥

పితరో వసవస్సాధ్యా హ్యశ్వినౌ మరుతో మనుః ।
వాయుర్వహ్నిః ప్రజాప్రాణః ఋతుకర్తా ప్రభాకరః ॥ 107.9 ॥

ఆదిత్యస్సవితా సూర్యః ఖగః పూషా గభస్తిమాన్ ।
సువర్ణసదృశో భానుః హిరణ్యరేతా దివాకరః ॥ 107.10 ॥

హరిదశ్వస్సహస్రార్చిః సప్తసప్తిర్మరీచిమాన్ ।
తిమిరోన్మథనశ్శంభుః త్వష్టా మార్తాండ అంశుమాన్ ॥ 107.11 ॥

హిరణ్యగర్భశ్శిశిరః తపనో భాస్కరో రవిః ।
అగ్నిగర్భోఽదితేః పుత్రః శంఖశ్శిశిరనాశనః ॥ 107.12 ॥

వ్యోమనాథస్తమోభేదీ ఋగ్యజుస్సామపారగః ।
ఘనవృష్టిరపాంమిత్రః వింధ్యవీధీప్లవంగమః ॥ 107.13 ॥

ఆతపీ మండలీ మృత్యుః సింగళస్సర్వతాపనః ।
కవిర్విశ్వో మహాతేజాః రక్తస్సర్వభవోద్భవః ॥ 107.14 ॥

నక్షత్రగ్రహతారాణామ్ అధిపో విశ్వభావనః ।
తేజసామపి తేజస్వీ ద్వాదశాత్మన్నమోఽస్తు తే ॥ 107.15 ॥

నమః పూర్వాయ గిరయే పశ్చిమే గిరయే నమః ।
జ్యోతిర్గణానాం పతయే దినాధిపతయే నమః ॥ 107.16 ॥

జయాయ జయభద్రాయ హర్యశ్వాయ నమో నమః ।
నమోనమస్సహస్రాంశో ఆదిత్యాయ నమో నమః ॥ 107.17 ॥

నమ ఉగ్రాయ వీరాయ సారంగాయ నమో నమః ।
నమః పద్మప్రబోధాయ మార్తాండాయ నమో నమః ॥ 107.18 ॥

బ్రహ్మేశానాచ్యుతేశాయ సూర్యాయాదిత్యవర్చసే ।
భాస్వతే సర్వభక్షాయ రౌద్రాయ వపుషే నమః ॥ 107.19 ॥

తమోఘ్నాయ హిమఘ్నాయ శత్రుఘ్నాయామితాత్మనే ।
కృతఘ్నఘ్నాయ దేవాయ జ్యోతిషాం పతయే నమః ॥ 107.20 ॥

తప్తచామీకరాభాయ వహ్నయే విశ్వకర్మణే ।
నమస్తమోభినిఘ్నాయ రుచయే లోకసాక్షిణే ॥ 107.21 ॥

నాశయత్యేష వై భూతం తదేవ సృజతి ప్రభుః ।
పాయత్యేష తపత్యేషః వర్షత్యేష గభస్తిభిః ॥ 107.22 ॥

ఏష సుప్తేషు జాగర్తి భూతేషు పరినిష్ఠితః ।
ఏష ఏవాగ్నిహోత్రం చ ఫలం చైవాగ్నిహోత్రాణామ్ ॥ 107.23 ॥

వేదాశ్చ క్రతవశ్చైవ క్రతూనాం ఫలమేవ చ ।
యాని కృత్యాని లోకేషు సర్వ ఏష రవిః ప్రభుః ॥ 107.24 ॥

ఏనమాపత్సు కృచ్ఛేషు కాంతారేషు భయేషు చ ।
కీర్తయన్ పురుషః కశ్చిత్ నావసీదతి రాఘవ ॥ 107.25 ॥

పూజయస్యైనమేకాగ్రః దేవదేవం జగత్పతిమ్ ।
ఏతత్త్రిగుణితం జప్త్వా యుద్ధేషు విజయిష్యసి ॥ 107.26 ॥

అస్మిన్ క్షణే మహాబాహో రావణం త్వం వధిష్యసి ।
ఏవముక్త్యా తదాఽగస్త్యః జగామ చ యథాగతమ్ ॥ 107.27 ॥

ఏతచ్ఛ్రుత్వా మహాతేజాః నష్టశోకోఽభవత్తదా ।
ధారయామాస సుప్రీతః రాఘవః ప్రయతాత్మవాన్ ॥ 107.28 ॥

ఆదిత్యం ప్రేక్ష్య జప్త్వా తు పరం హర్షమవాప్తవాన్ ।
త్రిరాచమ్య శుచిర్భూత్వా ధనురాదాయ వీర్యవాన్ ॥ 107.29 ॥

రావణం ప్రేక్ష్య హృష్టాత్మా యుద్ధాయ సముపాగమత్ ।
సర్వయత్నేన మహతా వధే తస్య ధృతోఽభవత్ ॥ 107.30 ॥

అథ రవిరవదన్నిరీక్ష్య రామం, ముదితమనాః పరమం ప్రహృష్యమాణః ।
నిశిచరపతిసంక్షయం విదిత్వా, సురగణమధ్యగతో వచస్త్వరేతి ॥ 107.31 ॥ (2 సార్లు)

రామభద్ర మహేష్వాస రఘువీరనృపోత్తమ ।
భో దశాస్యాన్తకాఽస్మాకం రక్షాం దేహి శ్రియం చ తే ॥

ఇత్యార్షే శ్రీమద్రామాయణే ఆదికావ్యే యుద్ధకాండే సప్తాత్తరశతతమస్సర్గః

అథ అష్టోత్తరశతతమస్సర్గః

స రథం సారథిర్భృష్టః పరసైన్యప్రధర్షణమ్ ।
గంధర్వనగరాకారం సముచ్చితపతాకినమ్ ॥ 108.1 ॥

శ్రీరామస్తుతిః - ఆపదామపహర్తారం దాతారం సర్వసంపదాం ।
 లోకాభిరామం శ్రీరామం భూయో భూయో నమామ్యహమ్ ॥

ఫలశ్రుతిః -
 కుటుంబవృద్ధిం ధనధాన్యవృద్ధిం, స్త్రియశ్చ ముఖ్యాస్సుఖముత్తమం చ ।
 శ్రుత్వా శుభం కావ్యమిదం మహార్థం, ప్రాప్నోతి సర్వాం భువి చార్థసిద్ధిమ్ ॥

శ్రీరామచంద్రపరబ్రహ్మణే నమః

అథ శ్రీనాసిష్ఠ మహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తివ్రకరణే ఏకోననవ్నతితమస్సర్గః

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ - అథ వర్షసహస్రేణ, తాం పితామహ ఆయయౌ ।
 దారుణం హి తపస్పిద్యై, విషాగ్నిరపి శీతలః ॥ 1 ॥
 మనసైవ ప్రణమ్యైనం, సా తథైవ స్థితా సతీ ।
 కో వరః క్షుచ్ఛమాయాఽలమ్, ఇతి చింతాన్వితాఽభవత్ ॥ 2 ॥
 ఆస్పృతం ప్రార్థయిష్యేఽహం, వరమేకమిమం విభుం ।
 అనాయసీ చాయసీ చ, స్యామహం జీవసూచికా ॥ 3 ॥
 అసోక్త్యా ద్వివిధా సూచిః, భూత్వా లక్ష్మ్యా విశామ్యహం ।
 ప్రాణినాం సహసర్వేషాం, హృదయం సురభిర్యథా ॥ 4 ॥
 యథాభిమతమేతేన, గ్రసేయం సకలం జగత్ ।
 క్రమేణ క్షుద్వినాశాయ, క్షుద్వినాశః పరం సుఖమ్ ॥ 5 ॥
 ఇతి సంచింతయంతీం తామ్, ఉవాచ కమలాలయః ।
 అన్యాదృశ్యాస్తథా దృష్ట్వా, స్తనితాభ్రవోపమమ్ ॥ 6 ॥

బ్రహ్మోవాచ -
 పుత్రి కర్కటికే, రక్షః కులశైలాభ్రమాలికే ।
 ఉత్తిష్ఠ త్వం తు తుష్టోఽస్మి, గృహాణాభిమతం వరం ॥ 7 ॥

కర్కట్యువాచ -
 భగవన్ భూతభవ్యేశ, స్యామహం జీవసూచికా ।
 అనాయసీ చాయసీ చ, విధేఽర్పయసి చేద్వరం ॥ 8 ॥

శ్రీ వసిష్ఠ ఉవాచ - ఏవమస్త్రితి తాముక్త్యా, పునరాహ పితామహః ।
 సూచికా సోపసర్గా త్వం, భవిష్యసి విషూచికా ॥ 9 ॥
 సూక్ష్మయా మాయయా, సర్వలోకహింసాం కరిష్యసి ।
 దుర్భోజనా దురారంభాః, మూర్ఖా దుఃస్థితయశ్చ యే ॥ 10 ॥
 దుర్దేశవాసినో దుష్టాః, తేషాం హింసాం కరిష్యసి ।
 ప్రవిశ్యాఽహృదయం ప్రాణైః, పద్మస్థీహోది బాధనాత్ ॥ 11 ॥
 వాతలేఖాత్మికా వ్యాధిః, భవిష్యసి విషూచికా ।
 సగుణం విగుణం చైవ, జనమాసాదయిష్యసి ॥ 12 ॥

గుణాన్వితచికిత్సార్థం, మంత్రోఽయం తు మయోచ్యతే ।

బ్రహ్మోవాచ -

హిమాద్రేరుత్తరే పార్వ్యే, కర్కటీ నామ రాక్షసీ ॥ 13 ॥

విషూచికాఽభిధానా సా, నామ్నాప్యన్యాయ బాధికా ।

తస్యాః మంత్రః ।

ఓం, హ్రీం, హ్రోం, రీం, రాం, విష్ణు శక్తయే నమః (3 సార్లు)

ఓం, నమో భగవతి, విష్ణుశక్తిమేనాం.

ఓం, హర హర, నయ నయ, పచ పచ, మథ మథ,

ఉత్పాదయ ఉత్పాదయ, దూరే కురు స్వాహా.

హిమవంతం గచ్ఛ, జీవ, సః, సః, సః, చంద్రమండల గతోఽసి స్వాహా । (3 సార్లు)

ఇతి మంత్రీ మహామంత్రం, న్యస్య వామకరోదరే ।

మార్జయేదాతురాకారం, తేన హస్తేన సంయుతః ॥ 14 ॥

హిమశైలాభిముఖ్యేన, విద్రుతాం తాం విచింతయేత్ ।

కర్కటీం కర్కశాక్రందాం, మంత్రముద్గరమర్దితాం ॥ 15 ॥

ఆతురం చింతయేచ్ఛంద్రే, రసాయన హృదిస్థితం ।

అజరామరణం యుక్తం, ముక్తం సర్వాధివిభవైః ॥ 16 ॥

సాధకో హి శుచిర్భూత్వా, స్వాచాంతస్సుసమాహితః ।

క్రమేణానేన సకలాం, ప్రోచ్చినత్తి విషూచికామ్ ॥ 17 ॥

ఇతి గగనగతః, త్రిలోకనాథః, గగనగసిద్ధగృహీత, సిద్ధమంత్రః ।

గతః, ఉపగతశక్రవంద్యమానః, నిజపురమ్, అక్షయమ్, ఆయమ్, ఉజ్జ్వలశ్రీః ॥ 18 ॥

ఇత్యార్షే శ్రీవాసిష్ఠమహారామాయణే వాల్మీకీయే ఉత్పత్తిప్రకరణే

విషూచికామంత్రకథనం నామ ఏకోననవతితమస్కర్ణః

అథ క్షమావ్రార్థనా - యదక్షరపదభ్రష్టం మాత్రాహీనం చ యద్భవేత్ ।
తత్సర్వం క్షమ్యతాం దేవ నారాయణ నమోఽస్తుతే ॥

అథ భగవత్సమర్పణమ్ - కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతేః స్వభావాత్ ।
కరోమి యద్యత్సకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

అథ మంగళమ్ - శ్రీయః కాంతాయ కళ్యాణనిధయే నిధయేఽర్థినామ్ ।
శ్రీవేంకటనివాసాయ శ్రీనివాసాయ మంగళమ్ ॥

